

**Όνομα περιπτώσιολογικής μελέτης..... Υπόθεση κατασκευής λιμενικής εγκατάστασης**

<b>Περιγραφή</b>	Το έργο συνίστατο σε μεγάλης κλίμακας επέκταση των εγκαταστάσεων θαλάσσιου λιμένα σε παράκτιο δήμο. Δικαιούχος του έργου ήταν η λιμενική αρχή. Το έργο εντάχθηκε στην απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2004 για τη λήψη στήριξης από το Ταμείο Συνοχής. Συνολικά 150 εκτάρια επιφάνειας της θάλασσας επρόκειτο να αντικατασταθούν από την επέκταση. Το έργο περιλάμβανε ανάδοχο ο οποίος εκτέλεσε τις εργασίες, καθώς και υπερβολάβους που προμήθευαν τα υλικά για τις κατασκευαστικές εργασίες. Αν και το έργο χρονολογείται από το 2005, η κατασκευή άρχισε το 2011.
<b>Σχετικό/-ά ΕΔΕΤ</b>	Ταμείο Συνοχής
<b>Είδος παρατυπίας</b>	Διαπιστώθηκαν οι ακόλουθες παρατυπίες: <ul style="list-style-type: none"><li>• Παραβίαση των οδηγιών της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις και της εθνικής νομοθεσίας για την εφαρμογή των εν λόγω οδηγιών.</li><li>• Η τιμή των παραδοθέντων υλικών δεν αντιστοιχούσε στην τιμή που είχε αρχικά εγκριθεί στο πλαίσιο του έργου. Έτσι, το πρόσθετο κόστος που χρεώθηκε στον αποδέκτη της ενίσχυσης θα είχε οδηγήσει σε αύξηση του κέρδους του αναδόχου.</li><li>• Οι εθνικές αρχές δεν διενέργησαν κατάλληλους ελέγχους σχετικά με την καταγωγή, τις ποσότητες ή την τιμή των υλικών που χρεώθηκε από τον ανάδοχο.</li></ul>
<b>Μηχανισμός αναφοράς</b>	Υπήρξε υπόνοια απάτης μετά την υποβολή καταγγελίας από βουλευτή περιφερειακού πολιτικού κόμματος στην OLAF το 2009. Με επιστολή της, η ΓΔ REGIO ζήτησε την παρέμβαση της OLAF για να εξεταστούν πιθανές παρατυπίες σε σχέση με το έργο.
<b>Αναφορά IMS</b>	Όχι
<b>Κόκκινη/-ες σημαία/-ες</b>	Οι δείκτες και τα προειδοποιητικά σήματα απάτης που προκάλεσαν την υποψία ήταν τα εξής: <ul style="list-style-type: none"><li>α) πιθανή αύξηση του κόστους του έργου και αμφίβολα ποσά, ιδίως όσον αφορά τις ποσότητες και την τιμή μονάδας των δομικών υλικών που παραδόθηκαν για το έργο.</li><li>β) Καθυστερήσεις στο έργο που οδήγησαν σε διάβρωση της δομής από τα θαλάσσια ύδατα και υπέρβαση κατά πολύ του προϋπολογισμού του έργου</li><li>γ) Η απόφαση προμήθειας των δομικών υλικών από ένα πολύ απομακρυσμένο λατομείο οδήγησε σε υπόνοιες πιθανών παρατυπιών.</li></ul>
<b>Περιγραφή της μεθόδου απάτης</b>	Το μέγιστο ποσό των επιλέξιμων δαπανών ορίστηκε σε 450 εκατ. ευρώ, ενώ το μέγιστο ποσό συνδρομής του Ταμείου Συνοχής ορίστηκε σε 247,5 εκατ. ευρώ (55 % των επιλέξιμων δαπανών).

	<p>Οι παρατυπίες και οι απάτες που διαπράχθηκαν έλαβαν χώρα τόσο κατά το στάδιο της υποβολής προσφορών και της ανάθεσης του έργου όσο και κατά την επακόλουθη εκτέλεση της σύμβασης. Η υπόνοια ήταν ότι ο προϋπολογισμός για την εξασφάλιση των δομικών υλικών ήταν δόλιος, διότι ορισμένα από τα υλικά είχαν ληφθεί από εργολάβο χωρίς πληρωμή. Επιπλέον, η ποσότητα του απαιτούμενου υλικού δεν θα μπορούσε να έχει προσδιοριστεί. Υπήρχαν επίσης υπόνοιες ότι η τιμή των οικοδομικών υλικών ήταν διογκωμένη.</p> <p>Η απάτη σχετικά με το έργο διαπράχθηκε ως εξής:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Εκδόθηκαν ψευδείς δηλώσεις στα δικαιολογητικά σχετικά με την καταγωγή, την ποσότητα και την τιμή των υλικών που παραδόθηκαν για το έργο. Η κατηγορία κατά του δικαιούχου αφορούσε τη συνενοχή του για αθέμιτη χρήση δημόσιων πόρων με την κατασκευαστική εταιρεία στην οποία ανατέθηκε η σύμβαση κατά το στάδιο της σύναψης της σύμβασης. Οι επιλεγέντες προσφέροντες ήταν παραπλανητικοί όσον αφορά τον καθορισμό της αξίας των δομικών υλικών (με υπερεκτίμηση των χρησιμοποιούμενων υλικών) και θα απαιτούνταν προσομοίωση δαπανών.</li> <li>2. Εκδόθηκαν και εγκρίθηκαν από τον δικαιούχο πιστοποιητικά εργασίας τα οποία δεν ανταποκρίνονταν στην πραγματικότητα των εργασιών που εκτελέστηκαν.</li> <li>3. Υπήρξε έλλειψη ελέγχου κατά την παρακολούθηση των εργασιών (τεχνική βοήθεια για τη διαχείριση και την εκτέλεση των εργασιών)</li> </ol>
<p><b>Πώς εντοπίστηκε η απάτη</b></p>	<p>Διενεργήθηκαν επιτόπιοι έλεγχοι σε διάφορα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ των οποίων ο δικαιούχος, ο ανάδοχος των έργων και οι υπεργολάβοι, συμπεριλαμβανομένων των προμηθευτών των χρησιμοποιηθέντων υλικών και των εταιρειών που μετέφεραν τα υλικά. Η OLAF διεξήγαγε την έρευνά της αναλύοντας όλα τα έγγραφα σχετικά με την ανάθεση του έργου και την επακόλουθη υλοποίησή του. Πραγματοποιήθηκαν αρκετές αναλύσεις από τη μονάδα επιχειρησιακής ανάλυσης και ψηφιακής εγκληματολογίας της OLAF μαζί με την εθνική διαχειριστική αρχή.</p> <p>Η τεκμηρίωση παρασχέθηκε στους ελεγκτές από την εθνική διαχειριστική αρχή και συγκεντρώθηκε κατά τη διάρκεια των πολυάριθμων επιτόπιων ελέγχων που διενεργήθηκαν στον δικαιούχο, στον ανάδοχο, στους προμηθευτές υλικών και στις εταιρείες μεταφορών τους.</p> <p>Η έρευνα της OLAF διήρκεσε τρεισήμισι έτη. Δεδομένης της σοβαρότητας των παρατυπιών που εντοπίστηκαν, η OLAF ζήτησε από τις εθνικές αρχές να ανακαλέσουν όλα τα ποσά που είχαν δηλωθεί ως επιλέξιμα (δηλ. 530 εκατ. ευρώ) από τον</p>

	<p>δικαιούχο (λιμενική αρχή) και να ανακτήσουν ολόκληρο το ποσό (198 εκατ. ευρώ) που είχε ήδη καταβληθεί από το Ταμείο Συνοχής). Η OLAF ζήτησε από τη ΓΔ REGIO να εμποδίσει την τελική διευθέτηση των εκκρεμών ενισχύσεων (49,5 εκατ. ευρώ). Η OLAF ζήτησε από τις εθνικές δικαστικές αρχές να ελέγξουν αν τα γεγονότα ήταν δυνατόν να συνιστούν απάτη σε βάρος του προϋπολογισμού της ΕΕ σύμφωνα με τις διατάξεις του εθνικού ποινικού κώδικα.</p> <p>Όσον αφορά τις νομικές διαδικασίες ενώπιον του εθνικού κεντρικού δικαστηρίου, εκκρεμούσε έφεση κατά της «εντολής» του ανακριτή 4 έτη μετά την ολοκλήρωση της έρευνας της OLAF. Η έφεση που εκκρεμούσε κατά της εντολής του ανακριτή επιλύθηκε όταν το ποινικό τμήμα έκρινε ότι υπήρχαν «επαρκή αποδεικτικά στοιχεία» για τη δίκη. Ωστόσο, επί του παρόντος κανείς δεν έχει καταδικαστεί στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας και η ενίσχυση που καταβλήθηκε στον δικαιούχο δεν έχει ανακτηθεί. Η ΓΔ REGIO ανέστειλε την τελική εκκαθάριση των εκκρεμών ενισχύσεων (49,5 εκατ. ευρώ). Οι επακόλουθες ενέργειες που αντικατέστησαν την εν λόγω υπόθεση απάτης βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη.</p>
<p><b>Δυσκολίες που προέκυψαν</b></p>	<p>Αυτή η υπόθεση απάτης αποτελεί παράδειγμα έλλειψης συνεργασίας με την OLAF. Κατά τη διάρκεια της έρευνας, δεν επιτράπηκε σε υπαλλήλους της OLAF η πρόσβαση στα λογιστικά και φορολογικά έγγραφα του αναδόχου που ήταν υπεύθυνος για την εκτέλεση των εργασιών. Η άρνηση αυτή εμπόδισε την OLAF να αναλύσει συγκεκριμένες πτυχές της λογιστικής του έργου. Οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι ήταν αδύνατον να προσδιοριστεί η ακριβής ποσότητα των υλικών που χρησιμοποιήθηκαν κατά την κατασκευή, σε αντίθεση με τις τεχνικές προδιαγραφές.</p>
<p><b>Αδυναμία διαπιστώθηκε</b></p>	<p>Το γεγονός ότι στον αρχικό προϋπολογισμό δεν λήφθηκαν υπόψη τα εμπόδια ως προς τη διασφάλιση των πρώτων υλών και, ως εκ τούτου, υποτιμήθηκε αυτή η πτυχή του έργου αποτελεί αποτυχία της λιμενικής αρχής και θέτει το ερώτημα κατά πόσον θα πρέπει να γίνουν περισσότερα για να εξασφαλιστεί ότι οι δικαιούχοι θα χρηματοδοτούν σωστά τα έργα τους πριν λάβουν κονδύλια από το Ταμείο Συνοχής. Κατά συνέπεια, σοβαρές ελλείψεις επηρέασαν τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου και τα συστήματα αυτά δεν ήταν επαρκή για να διασφαλίσουν τη νομιμότητα, την κανονικότητα και την επιλεξιμότητα των δαπανών για τις οποίες ζητήθηκε συγχρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής.</p>